

Accepted by the Board

3-0/732/09

21 ሰኔ 2009

የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ለሚፈጸምባቸው ቅጽ/ቤቶች በሙሉ በያሉበት፤

ጉዳዩ፡- በጊዜያዊነት ወደ ሀገር ውስጥ ለሚገባ ኮንቴነሮች ዋስትና ስለሚያዝበት እና ከሀገር መውጣታቸው ተረጋግጦ ተመላሽ ስለሚደረግበት ሁኔታ የተላለፈ የአሰራር ሥርዓት፤

ኮንቴነር እንደማንኛውም ዕቃ ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ በታሪፍ አመዳደብ ደንብ መሠረት የታሪፍ መደብ ተለይቶ የታሪፍ ምጣኔ ተጥሎበት ቀረጥና ታክስ ሊሰበሰብበት የሚችል ዕቃ መሆኑ በቀረጥና ታክስ ልክ ዋስትና እንዲያዝበት የሚደረግ መሆኑ ይታወቃል። በመሆኑም የጉምሩክ አዋጅ 859/06 ቀረጥና ታክስ ለመሸፈን ስለሚሰጥ ዋስትና የሚደነግግ ሲሆን በዋናነት በኮንቴነር ላይ የሚጠየቀው ዋስትና ኮንቴነሩ ከሀገር መውጣቱን ለማረጋገጥ ነው።

ይሁን እንጂ ኮንቴነር ከሀገር መውጣቱን ለማረጋገጥ የሚጠየቀው ዋስትና እና ያለው አሠራር በወጪ ንግድ ላይ የተሰማሩ ላኪዎች የኮንቴነር እጥረት እንዲያጋጥማቸው እያደረገ መሆኑን ከሚቀርቡ ጉዳዮች ለመረዳት በመቻሉ አሠራሩን የሚያሳልጥ እና የተለያዩ አማራጮችን ከግምት ውስጥ ያስገባ አሠራር መዘርጋት አስፈልጓል።

በዚህ መሠረት ይህ ደብዳቤ ወጪ ከሆነበት ቀን ጀምሮ ከዚህ መሸኛ ደብዳቤ ጋር ተያይዞ በቀረበው የአሠራር ሥርዓት መሠረት አስፈላጊው የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ተፈጻሚነት እንድታስተናግዱ እየገለጸን፤ በአሰራሩ ላይ የሚያጋጥሙ ችግሮችን በአስቸኳይ ለጉምሩክ ን/ል/ድ/ሥ/ዘርፍ እንድትሳውቁ አሳስባለሁ።

ከሠላምታ ጋር
ደብዳቤ ቃበታ
ስለ ጉምሩክ ን/ል/ድ/ሥ/ዘርፍ

ግልባጭ

- > ለክቡር ዋና ዳይሬክተር
- > ለሕግ ማስከበር ሥራዎች ዘርፍ
- > ለጉምሩክ ቅጽ/ቤቶች ክትትልና ድጋፍ ዳይሬክቶሬት
- > ለጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ኘርግራምና ልማት ዳይሬክቶሬት
- > ለደንበኞች አገልግሎት ዳይሬክቶሬት
- > ለገቢ ሂሳቦች አስተዳደር ዳይሬክቶሬት

Handwritten signatures and dates: 1/9/09, 2/9/09, 3/9/09, 4/9/09, 5/9/09

በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን

በጊዜያዊነት ወደ ሀገር ውስጥ ገብቶ
ተመልሶ የሚወጣ የባዶ ኮንቴነር
ዋስትና አፈፃፀም ስርዓት ማንዋል

ግ.ያዚ.ያ 2009

አዲስ አበባ

1. መግቢያ

ኮንቴነር እንደ ማንኛውም ዕቃ ታይቶ ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ በታሪፍ አመዳደብ ደንብ መሠረት ምጣኔ ተጥሎብን ቀረጥና ታክስ የሚሰበሰቡበት ነው።

በመሆኑም ኮንቴነር በዕቃ መያዣነት በጊዜያዊነት ወደ ሀገር ውስጥ ሲገባ ተመልሶ ከአገር ለመውጣቱ ማረጋገጫ እስኪቀርብ ድረስ የቀረጥና ታክሱን መጠን ዋስትና እንዲያዝበት መደረጉ አስፈላጊ ነው። ኮንቴነሩ ከአገር መውጣቱን የሠነድ ማረጋገጫ በወቅቱ ሲቀርብ ዋስትናው ይወራረድበታል። ምንም እንኳን በተለያዩ ጊዜ ሰርኩላር መተላለፍ የሚታወቅ ቢሆንም ወቅቱ የሚጠይቀውን አገልግሎት ካለመስጠቱም በላይ በቅ/ጽ/ቤቶች መካከልም ወጥ የሆነ አፈፃፀም ማስፈን ባለመቻሉና የመልካም አስተዳደር ችግር ሆኖ አሉታዊ ተጽእኖ እያሳደረ ይገኛል። በዚህ መሠረት ወጥነት ያለው ቀላልና ግልጽ የሆነ የአሰራር ማሻሻያ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ ይህ የተሻሻለው የአሠራር ሥርዓት ተዘጋጅቷል።

2. ዓላማ

ከውጭ አገር ጭነት ይዘው በጊዜያዊነት ወደ አገር ውስጥ የሚገቡ ኮንቴነሮች በተፈቀደው ጊዜ ገደብ ውስጥ ተመልሰው ከአገር መውጣታቸውን ለማረጋገጥ የመረጃ አያያዝ ሥርዓት መዘርጋትና መተማመኛ የሚሆን የቀረጥና ታክስ መጠን ዋስትና በማስያዝ እንዲፈፀም ከማስፈለጉም በላይ በአፈፃፀም ላይ ውስጥ ሲያጋጥም የነበረውን የመልካም አስተዳደር ችግሮች መቅርፍና ለኤክስፖርት ዕቃዎቻችን በቂ መጠን ያለው ኮንቴነር እንዲቀርብ ሁኔታዎችን በማመቻቸትና ከአገር መውጣቱ ሲረጋገጥ የተያዘው ዋስትና የሚወራረድበት የአሠራር ሥርዓት መፍጠር ነው።

ለተመላሽ ኮንቴነር ስለሚያዝ ዋስትና

3. ለተመላሽ ኮንቴነር የሚያዙ የዋስትና ዓይነቶች

- 3.1. ጥሬ ገንዘብ
- 3.2. የባንክ ጋራንቲ
- 3.3. የመድሃኒ ዋስትና
- 3.4. የግዴታ ደብዳቤ ናቸው።

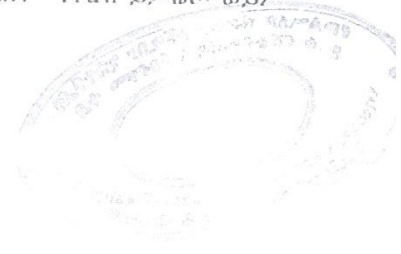
ስለዋስትና ዓይነትና የተጠቃሚ ሁኔታ

4. የሚሰጠው የዋስትና ዓይነት

- 4.1. ማንኛውም አስመጪ ለተመላሽ ባዶ ኮንቴነር የሚያስይዘው ዋስትና የቀረጥና ታክሱን መጠን በጥሬ ገንዘብ ወይም በባንክ ጋራንቲ ወይም የመድን ዋስትና በማስያዝ ነው።
- 4.2. የመርከብ አንጓዥ ድርጅቶች ወይም የመርከብ ወኪሎች ለሚያስመጧቸው እና በአገር ውስጥ አስመጪዎች ለተረከቧቸው ባዶ ኮንቴነሮች የሚሰጡት የግዴታ ደብዳቤ በማቅረብ ሲሆን አስመጪዎች ባዶ ኮንቴነር ሲረከቡ መረከባቸውን በደብዳቤ ለሚመለከተው የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት በማሳወቅ ይሆናል።
- 4.3. ኤምባሲዎች፣ የቆንሰላ ጽ/ቤቶች፣ የሰው አቀፍ ድርጅቶች እና የዲፕሎማቲክ መብት ያላቸው ሠራተኞችና ተቋማት ለሚያስመጡት የዕቃ መያዣ ኮንቴነር የሚያዘው ዋስትና ሰራተኛ ከሆነ ከሚሰራበት ተቋም ወይም እራሱ ተቋሙ የሚያስገባ ከሆነ በሚያቀርበው ግዴታ ደብዳቤ መሠረት ይሆናል።
- 4.4. በአምራች ላኪዎች ወይም በአምራቾች ስም ወደ አገር ውስጥ የሚገባ ኮንቴነር የሚጠየቀው ዋስትና ከአምራች ድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ወይም ተወካይ በሚቀርበው ግዴታ ደብዳቤ መሠረት ይሆናል።
- 4.5. በኮንቴነር ተርሚናል ስራ ላይ የተሰማሩ በሕግ የተፈቀደላቸው አካላት የሚቀርብ ደብዳቤ መሠረት ይሆናል።

5. የአስመጪዎች፣ የንግድ መርከብ ድርጅቶች ወይም የመርከብ ወኪሎች ግዴታ

- 5.1. የማንኛውም መደበኛ አስመጪና የተመላሽ ኢትዮጵያዊ ግዴታ
 - 5.1.1. ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር ውስጥ የገባው ተመላሽ ኮንቴነር በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ ከአገር ማውጣት ወይም በአገር ውስጥ ለሚገኝ የንግድ መርከብ ድርጅት ወይም የመርከብ ወኪል ለሆኑ ድርጅቶች በማስረከብ ማረጋገጫ ደብዳቤ ማቅረብ ይኖርበታል። ወይም
 - 5.1.2. ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር የገባ ተመላሽ ባዶ ኮንቴነር የባለሥልጣኑ ቅ/ጽ/ቤት ዋስትናውን ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ የወጪ ዕቃ ጭኖ ለሚልክ ላኪ ድርጅት ያስረከበ እንደሆነ ያስመጣው ኮንቴነር ቁጥርና የወጪ ዲክላራሲዮን ቁጥር በመጥቀስ ለሚመለከተው የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት በማቅረብ በሲስተም ቫሊዴት መደረጉን እንዲረጋገጥለትና ግዴታው እንዲነሳለት ማቅረብ ይቻላል። ወይም

5.1.3. ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር የገባው ተመላሽ ባዶ ኮንቴነር የባለሥልጣኑ ቅ/ጽ/ቤት ዋስትናውን ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ አስጭኖ ከአገር ለማስወጣት በኮንቴነር መመለሻ ቅጽ ላይ የአስመጪው ስም ወይም ድርጅት ስም፣ የኮንቴነር ቁጥሩን፣ የገቢ ዲክላራሲዮን ሴሪ ቁጥር፣ የማጓጓዣ ሠሌዳ ቁጥርና የሾፊር ስም በመጥቀስ ዋስትና ላስያዘበት የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት የትራንዚት ቡድን በማቅረብ መውጫ መጠየቅ አለበት።

5.1.4. ከላይ በተራ ቁጥር 5.1.3 መሠረት ኮንቴነሩ ከአገር ለመውጣቱ የተረጋገጠበት የኮንቴነር መመለሻ ቅጽ ከሾፊር በመረከብ ለመዳረሻ ጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት የትራንዚት ቡድን በማቅረብ ያስያዘውን የዋስትና ግዴታ እንዲነሳለት ማቅረብ፣ ወይም

5.1.5. ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር የገባው ተመላሽ ባዶ ኮንቴነር ዋስትናው ተቀባይነት ካገኘበት ቀን ጀምሮ በሦስት ወር ጊዜ ውስጥ ተመልሶ ከአገር የወጣውን ባዶ ኮንቴነር የወደብ አስተዳደሩ ለመረከብ ኦርጅናል ኢንተርፔንጅ ወይም ኮፒ ኢንተርፔንጅ ላይ በማህተም የተረጋገጠ ማስረጃ ማቅረብ ወይም ኮንቴነሩ መርከብ ላይ መጫኑን የሚገልጽ የማስጫኛ ሰነድ ማቅረብ አለባቸው።

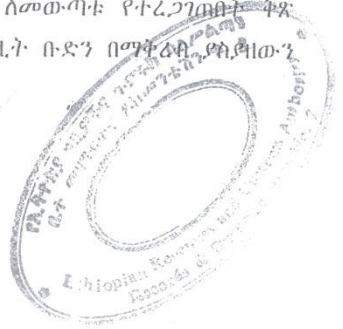
5.2. የንግድ መርከብ ድርጅቶች ወይም የመርከብ ወኪሎች ግዴታ

5.2.1. የንግድ መርከብ ድርጅት፣ የውጭ መርከብ ውክልና ያላቸው ድርጅቶች ከውጭ ወደ አገር ውስጥ ከጭነት ጋር ላስመጧቸው ወይም ከአስመጪዎች ለተረከቧቸው ባዶ ኮንቴነሮች በአጥር የተከለለ የማከማቻ ቦታ መኖር አለበት።

5.2.2. የውጭ መርከብ ውክልና ያላቸው ድርጅቶች በማንኛውም አስመጪ ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር የገባውን ተመላሽ ባዶ ኮንቴነር መረከባቸውን የሚያረጋግጥ ደብዳቤ ዋስትና ለተያዘበት የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት መላክ /ማሳወቅ/ አለበት።

5.2.3. ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር የገባው ተመላሽ ባዶ ኮንቴነር የባለሥልጣኑ ቅ/ጽ/ቤት ዋስትናውን ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ አስጭኖ ከአገር ለማስወጣት በኮንቴነር መመለሻ ቅጽ ላይ የአስመጪው ስም ወይም ድርጅት ስም፣ የኮንቴነር ቁጥሩን፣ የገቢ ዲክላራሲዮን ሴሪ ቁጥር፣ የማጓጓዣ ሰሌዳ ቁጥርና የሾፊር ስም በመጥቀስ ዋስትና ላስያዘበት የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት የትራንዚት ቡድን በማቅረብ መውጫ መጠየቅ አለበት።

5.2.4. ከላይ በተራ ቁጥር 5.2.3 መሠረት ኮንቴነሩ ከአገር ለመውጣቱ የተረጋገጠበት ቅጽ ከሾፊር በመረከብ ለመዳረሻ ጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት የትራንዚት ቡድን በማቅረብ ያስያዘውን የዋስትና ግዴታ እንዲነሳለት ማድረግ፣ ወይም

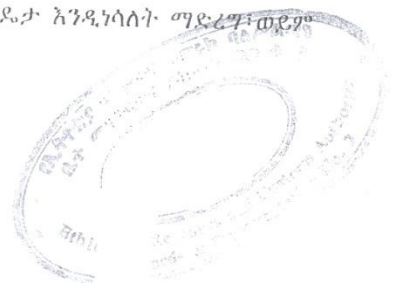

- 5.2.5. የንግድ መርከብ ድርጅት፣ የውጭ መርከብ ውክልና ያላቸው ድርጅቶች ከውጭ ወደ አገር ውስጥ ከጭነት ጋር ላስመጧቸው ወይም ከአስመጪዎች ለተረከቧቸውና ለጉምሩክ መረከባቸውን በደብዳቤ ላረጋገጧቸው ተመላሽ ኮንቴነሮች የባለሥልጣኑ ቅ/ጽ/ቤት ዋስትናውን ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ መልሰው ከአገር ማስወጣታቸውን የሚያረጋግጥ Shipped on board የሚል የማስጫኛ ሰነድ ማቅረብ፣ ወይም
- 5.2.6. የንግድ መርከብ ድርጅትና የውጭ መርከብ ድርጅት ወኪል የሆነ ተመላሽ ኮንቴነሩን ለላኪ በሚያስረክብበት ወቅት የላኪው ስም፣ የኮንቴነር ቁጥር፣ የላኪው ተኝ ቁጥር እና የወጪ ዲክላራሲዮን ሴሪ ቁጥር በመጥቀስ የተሟላ መረጃ ዋስትና ላስያዘበት የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት የትራንዚት ቡድን በየወሩ እንቅስቃሴውን የሚያሳይ ሪፖርት ማቅረብ፣ ወይም
- 5.2.7. ዋስትና ተይዞበት በጊዜያዊነት ወደ አገር የገባው ተመላሽ ባዶ ኮንቴነር የባለሥልጣኑ ቅ/ጽ/ቤት ዋስትናውን ከተቀበለበት ቀን ጀምሮ በስድስት ወር ጊዜ ውስጥ ተመልሶ ከአገር መውጣቱን የወደብ አስተዳደሩ ለመረከቡ በኦርጅናል ኢንተርፔንጅ ወይም በኮፒ ኢንተርፔንጅ ማህተም የተረጋገጠ ማስረጃ ሲቀርብ የገቡትን ግዴታ እንዲነሳለት ማድረግ ይችላል።

ተመላሽ ኮንቴነር የማረጋገጥና ዋስትና የማወራረድ ግዴታ

6. ተመላሽ ኮንቴነር የማረጋገጥ ግዴታ

- 6.1. የመውጫ በር የጉምሩክ ጣቢያ ተግባርና ኃላፊነት
 - 6.1.1. የመውጫ በር የጉምሩክ ጣቢያ ከአገር የሚወጡ ተመላሽ ኮንቴነሮች በተመለከተ ሾፊሩ ይዞት በሚመጣ የኮንቴነር መመለሻ ቅጽ ላይ ፊርማና ማህተም በማድረግ ያረጋግጣል፤
 - 6.1.2. የመውጫ በር የጉምሩክ ጣቢያ ከዚህ ስርኩላር ጋር ተያይዞ በተላከው ቅጽ ላይ በመሙላት በሳምንት አንድ ጊዜ በፋክስ ወይም በኢሜል ወይም በደብዳቤ በማረጋገጥ ለመነሻ የጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት የትራንዚት ቡድን ማስተላለፍ እንደተጠበቀ ሆኖ ከመነሻ የጉምሩክ ጣቢያ ተጨማሪ ማብራሪያ /ጥያቄ/ ሲቀርብ ምላሽ መስጠት አለበት፤
- 6.2. የመነሻ ጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤቶች ተግባርና ኃላፊነት
 - 6.2.1. የወጪ ዕቃ ተጭኖበት የጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት መፈፀሙን የዚህ ስርኩላር ተራ ቁጥር 5.1.2 እና 5.2.6 መሠረት ከአገር መውጣቱን በሲስተም ቫሊዴት መደረጉን ብሚረጋገጥ ለገቢ አሰባሰብና ዋስትና ሂሳቦች ክፍል በማሳወቅ ያስያዘውን የዋስትና ግዴታ እንዲነሳለት ማድረግ፣ ወይም
 - 6.2.2. አስመጪው ወይም የመርከብ ድርጅት ወይም የመርከብ ወኪል በጊዜ ገደቡ መሠረት ባዶ ኮንቴነር ከአገር ማስወጣቱን ከመውጫው የጉምሩክ ጣቢያ በፋክስ ወይም በኢሜል ወይም በደብዳቤ ሲቀርብለት ያስያዘውን የዋስትና ግዴታ እንዲነሳለት ማድረግ፣ ወይም

- 6.2.3. ኮንቴነሩ መውጣቱን በጉምሩክ መውጫ በር በኮንቴነር መመለሻ ቅጽ ተረጋግጦ ሲቀርብ ግዴታው እንዲነሳለት ማድረግ ወይም
- 6.2.4. በጊዜያዊነት ዋስትና ተይዞበት ወይም በግዴታ ደብዳቤ ወደ አገር ውስጥ ገብቶ ተመልሶ ከአገር የሚወጣ ባዶ ኮንቴነር ከመውጫ በር፣ ከጎንጎር መርከብና የውጭ መርከብ ውክልና ካላቸው ድርጅቶች የሚደርሰውን መረጃ በኮምፒዩተር አደራጅቶ መያዝ አለበት፤
- 6.2.5. የትራንዚት ቡድን፣ የገቢ አሰባሰብና ዋስትና ሂሳቦችና የመውጫ የጉምሩክ በር ስለተመላሽ ባዶ ኮንቴነር መረጃ እያያዘና ቅብብሎሽ በተቀናጀና በተጠናከረ መልኩ መለዋወጥና መናበብ አለባቸው።

7. ዋስትና የማውራረድ ግዴታ

- 7.1. ማንኛውም አስመጪ ወይም የጎንጎር መርከብ ድርጅት ወይም የመርከብ ወኪል ማሟላት ያለበትን ግዴታ መሠረት አሟልቶ ከቀረበ ወይም ከመውጫ የጉምሩክ ጣቢያ መረጃው/ማስረጃው በደረሰ በአንድ ሣምንት ጊዜ ገደብ ያስያዘው ዋስትና ሊውራረድለት ይገባል፤
- 7.2. ግዴታቸውን የማይወጡትና ኮንቴነር ተመልሶ ለመውጣቱ መረጃ/ማስረጃ በጊዜ ገደቡ ውስጥ ማቅርብ ያልቻለ ማንኛውም አስመጪ ወይም ድርጅት እንደ ባለዕዳ ተቆጥሮ ያስያዘው ዋስትና ገቢ ይደረጋል፤
- 7.3. ማንኛውም አስመጪ ባዶ ኮንቴነር በጊዜ ገደቡ ውስጥ ወደ ውጭ ልኮ ወይም የውጭ መርከብ ውክልና ላለው ወይም ለላኪ አስረክቦ እያለ በወቅቱ ማስረጃ ሳይቀርብ ቀርቶ ያስያዘው ጥሬ ገንዘብ ወደ መንግስት ግምጃ ቤት ፈሰስ የተደረገ እንደሆነ በጊዜ ገደቡ መሠረት ኮንቴነሩ ከሀገር ከወጣበት ቀን ጀምሮ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ጥያቄ ካቀረበ ተመላሽ ይደረግለታል።

8. ማስታወሻ

ከላይ በተቀመጡት የአሰራር ሥርዓት አፈፃፀም ላይ የሚከሰቱ ችግሮች ሲያጋጥሙ በወቅቱ አስፈላጊውን አርምጃ መውሰድ እንዲቻል ለጉምሩክ ሥነ-ሥርዓት ፕሮግራም ልማት ዳይሬክቶሬት ማሳወቅ ግዴት ይሆናል።

